

Mottagare
Regionstyrelsen

Remiss av En stärkt hästnäring- för företagande, jämställdhet, jämlikhet och folkhälsa

Förslag till beslut

- Upprättat yttrande inlämnas till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet.

Sammanfattning

Region Gotland har mottagit remiss av betänkandet SOU 2025:58, *"En stärkt hästnäring- för företagande, jämställdhet, jämlikhet och folkhälsa"*. Remissen skall vara besvarad senast den 25 februari 2026 men Region Gotland har beviljats förlängd tid till den 1 april 2026.

Remissvaret har tagits fram av regionstyrelseförvaltningen med underlag från teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen.

Region Gotland välkomnar hästutredningens övergripande ambition att stärka hästsektorn och att öka tillgängligheten för fler, särskilt barn och unga. Samtidigt bedömer Region Gotland att betänkandet i flera delar präglas av otydliga definitioner, bristande konsekvensanalyser och en sammanblandning av politikområden, vilket sammantaget riskerar att leda till orealistiska förväntningar på kommuner och regioner.

Region Gotland vill särskilt betona att förslagets genomförande behöver analyseras utifrån olika territoriella förutsättningar. Gotland är den enda regionen i landet som samtidigt är region och kommun, samt ett ö-län utan fasta landförbindelser, vilket innebär särskilda förutsättningar för styrning, ansvarsfördelning och resursprioritering.

Region Gotland anser därför att flera av utredningens förslag kräver fördjupning, tydligare ansvarsfördelning och ett mer sammanhållet styrningsperspektiv innan nya åtaganden eller regeländringar kan övervägas.

Ärendebeskrivning

Regeringen beslutade den 13 juni 2024 att ge en särskild utredare i uppdrag att se över möjligheterna att underlätta företagande inom hästnäringen och deltagande i hästsporten. I uppdraget ingick även att kartlägga behovet av

kompetensförsörjning och kompetensutveckling inom hästnäringen. Syftet med utredningen var att stärka konkurrenskraften i hela näringen och göra den tillgänglig för fler.

Betänkandet innehåller bedömningar och förslag som behöver beakta statens styrning, regelverk och ansvar inom flera politikområden såsom exempelvis företagande, kultur och idrott, folkhälsa, jämställdhet och jämlikhet. Flera av förslagen riskerar att få svårhanterliga konsekvenser för regioners och kommuners förutsättningar för en behovsanpassad näringslivsutveckling kombinerat med en robust och hållbar regional utveckling.

Region Gotland ansvarar för flera politikområden i en och samma organisation samtidigt som geografiska förutsättningar begränsar skalekonomier och tillgänglighet. Vikten av tydlig styrning, avgränsningar och territoriell anpassning i statliga förslag blir därför särskilt tydlig i en regionkommun och ett ö-län som Gotland. Exempelvis är ansvar för vattenförsörjning, tillsyn, näringslivsutveckling, folkhälsa, jämställdhetsfrågor och föreningsstöd samlat inom samma organisation. Detta innebär att vatten blir en fråga om väl avvägd styrning och prioritering avseende resurser. Därför behöver generella statliga ambitioner om utveckling av vattenintensiva verksamheter, såsom hästverksamhet, föregås av territoriella konsekvensanalyser som beaktar rimligheten mellan regional vattenbalans, försörjningstrygghet i relation till olika verksamheter och öns invånare.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens samlade bedömning är att betänkandet innehåller flera väl avvägda bedömningar och förslag som kan bidra till en breddning och utveckling av hästnäringen i Sverige. Samtidigt har Gotlands och andra territoriella områden med sina unika förutsättningar inte beaktats i betänkandet. Det är angeläget att olika regioners förutsättningar att klara den tänkta utvecklingen beaktas tydligare genom territoriella konsekvensanalyser.

Vidare anser regionstyrelseförvaltningen att hästsektorn behöver behandlas utifrån att den de facto består av flera olika typer av sektorer, det vill säga, inte enbart näringsverksamhet.

Regionstyrelseförvaltningen delar utredningens bedömning av att de ekonomiska konsekvenserna är svåra att överblicka. Detta förstärker behovet av tydliga prioriteringar och statlig finansieringsprincip.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att de föreslagna förändringarna vad gäller behov av bygglov eller strandskyddsdispens specifikt för hästhållningsbyggnader skulle innebära en olämplig reglering utan den förväntade effekt som efterfrågas. Därutöver skulle det föreligga risk för otillbörlig konkurrens med livsmedelsproducerande verksamheter.

Regionstyrelseförvaltningen stödjer utredningens förslag om stärkt kompetensförsörjning. För en ö-region med begränsad lokal utbildningsvolym

och särskilda rekryteringsutmaningar är nationellt samordnade och flexibla utbildningslösningar särskilt viktiga, då lokala sårbarheter riskerar att bli kostsamma och svåra att upprätthålla inom en regionkommun med samlat ansvar.

Regionstyrelseförvaltningen delar utredarens bedömning att hästverksamhet kan bidra positivt till folkhälsa, inkludering och jämställdhet. Samtidigt visar aktuell forskning att hästporten också rymmer dokumenterade sociala risker som behöver beaktas i ett styrnings- och ansvarsperspektiv. I den nationella kontexten kan regeringen via regleringsbrev till berörda myndigheter både inom närings-, utbildnings- social- och folkhälsopolitik främja en positiv utveckling och följa upp samt motverka den problematiska bild som forskningen här pekar på. Detta ställer dock krav på samlad styrning och resursfördelning.

Regionstyrelseförvaltningen vill särskilt belysa att Gotlands läge som en ö-region utan alternativa försörjningslösningar förstärker sambandet mellan vattenförsörjning, beredskap och verksamhetsutveckling. Bedömningen är därför att vattenfrågan är en relevant del av den samlade konsekvensbedömningen vid fortsatta överväganden om hästsektorns utveckling.

Regionstyrelseförvaltningen påminner även om den pågående statliga utredningen för Sveriges sammanhållna utveckling (SVESAM, dir. 2024/69), som betonar behovet av ett mer sammanhållet och territoriellt anpassat angreppssätt i den nationella politiken för regional och landsbygdsutveckling. Gotland som en resurssvag ö-region med samma systemansvar för både regionala och kommunala frågor som fastlandsregioner och kommuner är direkt beroende av att staten tydligare håller samman och finansierar väsentliga förändringar inom och mellan politikområden. De frågor som aktualiseras i Hästutredningen utgör tydliga exempel på vikten av att statliga förslag utformas med hänsyn till olika platsers faktiska förutsättningar.

Slutligen gör regionstyrelseförvaltningen bedömningen att SOU 2025:58 utgör ett relevant underlag för fortsatt dialog och utveckling, men att flera förslag kräver ytterligare analys, tydligare ansvarsfördelning och förankring innan de kan omsättas i praktiken på regional och kommunal nivå.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att Regionstyrelsen godkänner yttrandet

Beslutsunderlag

Remiss. Landsbygds- och infrastrukturdepartementet inkom 2025-11-25

Yttrande daterad 2026-02-23

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-02-23

Regionstyrelseförvaltningen

Stefan Hollmark
Regiondirektör

Stefan Persson
Regional utvecklingsdirektör

Skickas till

Regionstyrelseförvaltningen avdelning Regional utveckling
Regionstyrelseförvaltningen avdelning Kultur och fritid
Teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen planavdelningen
Landsbygds- och infrastrukturdepartementet